

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „ȘTEFAN CEL MARE” DIN SUCEAVA
Facultatea	LITERE ȘI ȘTIINȚE ALE COMUNICĂRII
Departamentul	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ȘI ȘTIINȚELE COMUNICĂRII
Domeniul de studii	LIMBĂ ȘI LITERATURĂ
Ciclul de studii	LICENȚĂ
Programul de studii/calificarea	LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ – LIMBA ȘI LITERATURA FRANCEZĂ/GERMANĂ/ITALIANĂ/SPANIOLĂ; LIMBA ȘI LITERATURA ENGLEZĂ/ UCRAINEANĂ – LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ETNOLOGIE ȘI FOLCLOR				
Titularul activităților de curs	PROF. UNIV. DR. CLAUDIA COSTIN				
Titularul activităților aplicative	LECTOR UNIV. DR. CĂLIN-HORIA BÂRLEANU				
Anul de studiu	I	Semestrul	1	Tipul de evaluare	COLOCVIU
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC – complementară				DS
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

Număr de ore pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
Totalul de ore din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

Distribuția fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	26
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	10
Tutoriat	
Examinări	2
Alte activități:	

Total ore studiu individual	56
Total ore pe semestru	100
Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a concursului	• Sală de curs dotată cu videoproiector

Desfășurare aplicații	Seminar	• Sală dotată cu laptop și videoproiector
-----------------------	---------	---

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1: Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate. CP2: Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limbile studiate.. CP4: Prezentarea sintetică și analitică, estetică și culturală a fenomenului literar și a culturii populare. CP6: Analiza textelor literare în limbile studiate, în contextul tradițiilor literare din culturile de referință.
Competențe transversale	CT2: Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3: Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea gândirii critice obiective, a gustului estetic necesar aprecierii corecte a valențelor artistice existente în faptele de folclor; Integrarea aspectelor și a faptelor de etnografie și folclor semnificative spațiului cultural românesc în arealul cultural european; Dezvoltarea gândirii critice, a spiritului de colaborare; a capacității de analiză și sinteză.
-----------------------------------	---

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Definirea conceptelor: etnografie, etnologie, folclor, cultură populară, rit/ritual, datină, obicei. Clasificarea faptelor de folclor.	2	Prelegerea Conversația	Metodele de predare sunt interactive și au la bază descoperirea dirijată.
2. Caracterele specifice creațiilor populare(oralitate, anonim, caracter tradițional, caracter colectiv, sincretism).	2	Prelegerea Explicația	Având puține cunoștințe din învățământul preuniversitar, studenții sunt îndrumați să descopere și să aprofundeze noile concepte.
3. Proza populară. Basmul. Caracteristici, teme, motive, personaje, elemente simbolice în basmul fantastic (I).	2	Conversația, Explicația, Prelegerea, Problematizarea, Tehnica întrebărilor socratice,	Studenții primesc în variantă electronică suportul pentru fiecare curs, înainte de susținerea acestuia. Chestiunile teoretice sunt permanente completate cu exemple.
4.-5. Basmul fantastic. Aplicație pe text: <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i> , <i>Cele douăsprezece fete de împărat și palatul fermecat</i> (culese de Petre Ispirescu), <i>Mama zidită de vie</i> (din antologia <i>Basme valahe</i> de arthur și Albert Schott), <i>Solomonărița</i> , <i>Dichița Împărățița</i> (culese de Petru Rezuș), <i>Cerbul de aur</i> (culese de Dumitru Stăncescu)	3	Explicația, Prezentare PPT, Discuții step by step, Problematizarea Prelegerea Conversația, Explicația, Exemplificarea	
6. Snoava.Trăsături specifice, teme motive, personaje. Trixster-ul. Snoavele cu Păcală	2	Explicația, Conversația, Discuții step by step, Brainstorming Explicația, Conversația Problematizarea	

7. Anecdotică populară contemporană	2		
8. Cântecul epic mitologic: <i>Miorița</i> . Mitul mioritic. Motive literare, simboluri și valențe artistice	3	Conversația, Prezentare audio-interpretări ale baladei, Tehnica întrebărilor socratice	Prezentare PPT a 3 variante ale baladei <i>Miorița</i> și ale baladei <i>Meșterul Manole</i> (V. Alecsandri, G.Dem.Teodorescu, C. Mateescu)
9. Balada <i>Meșterului Manole</i> . Mitul creației prin jertfă la popoarele europene. Motive, simboluri, valoare artistică.	3	Discuții step by step,	
10. Legenda tradițională vs. legenda urbană. Modele narative, teme, motive, personaje, valoare artistică.	2	Conversația, Problematizarea, Tehnica întrebărilor socratice, Analiza textuală	Pentru tema nr. 11 (Locuirea tradițională), după o discuție de inițiere și învățare de noi cunoștințe, profesorul va organiza o întâlnire cu studenții la Muzeul satului bucovinean din Suceava (2 ore), cunoștințele dobândite fiind verificate și completate cu "realitatea" lumii tradiționale românești.
11. Locuirea tradițională. Satul, casa țărănească. Rituri de întemeiere.Semnificații mitico-simbolice.	2	Explicația, Conversația Problematizarea	
12-13. Obiceiurile calendaristice (I): Junii Brașovului, Drăgaica, Caloianul Paparuda, obiceiurile legate de sărbătorile de iă	3	Problematizarea, Conversația, Prezentare PPT	
14. Obiceiurile calendaristice (II). Călușarii: valențele mitico-simbolice ale obiceiului(I).	2	Prezentare audio-video, Bulgărele de zăpadă, Prezentare PPT	
<p>Bibliografie</p> <p>Brătulescu, Monica, <i>Colinda românească</i>, Editura Minerva, București, 1981.</p> <p>Bernea, Ernest, <i>Civilizația română satească</i>, Editura Vremea, București, 2006.</p> <p>Bernea, Ernest, <i>Sociologie și etnografie românească. Ordinea spirituală</i>, Editura Vremea, București, 2009.</p> <p>Candrea, Ion-Aurel, <i>Lumea basmelor. Studii și culegeri de folclor românesc</i>, Ed. Paideia, București, 2001.</p> <p>Caracostea, D., <i>Poezia tradițională română</i>, vol.II, București, 1969.</p> <p>Caraman, Petru, <i>Colindatul la români, slavi și la alte popoare</i>, Editura Minerva, București, 1985.</p> <p>Caraman, Petru, <i>Descolindatul în orientul și sud-estul Europei</i>, Ed. Universității „Al.I. Cuza”, Iași, 1997.</p> <p>Călinescu, G., <i>Estetica basmului</i>, Editura pentru Literatură, București, 1965.</p> <p>Chiper, Niculina, <i>Reprezentări ale destinului în folclorul românesc</i>, Editura Saeculum I.O., București, 2006.</p> <p>Cojocaru, Nicolae, <i>Istoria tradițiilor și obiceiurilor la români</i>, Editura Etnologică, București, 2008, 2010, 2012 (vol.I-III)</p> <p>Cordun, Val, <i>Timpul în răspăr. Încercare asupra anamnezei în basm</i>, Editura Saeculum I.O., București, 2005.</p> <p>Costin, Claudia, <i>Folclor literar românesc</i>, Editura Universitas XXI, Iași, 2007.</p> <p>Culianu, Ioan Petru, <i>Studii românești</i>, vol.II, <i>Soarele și Luna</i>, Editura Polirom, Iași, 2009.</p> <p>Eliade, Mircea, <i>Meșterul Manole</i>, Editura Junimea, Iași, 1992.</p> <p>Eretescu, Constantin, <i>Folclorul literar al românilor.O privire contemporană</i>, Editura Compania, București, 2004.</p> <p>Evseev, Ivan, <i>Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale</i>, Editura Amarcord, Timișoara, 1999.</p> <p>Fochi, Adrian, <i>Miorița</i>, Editura Minerva, București, 1980.</p>			

Ghinoiu, Ion, *Mică enciclopedie de tradiții românești*, Editura Agora, București, 2008.

Hedeșan, Otilia, *Folclorul. Ce facem cu el?*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2015.

Marian, Simion Florea, *Înmormântarea la români*, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994.

Marian, Simion Florea, *Nașterea la români*, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994.

Marian, Simion Florea, *Nunta la români*, Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 1994.

Oișteanu, Andrei, *Ordine și Haos: mit și magie în cultura tradițională românească*, Editura Polirom, Iași, 2004.

Pop, Mihai și Ruxăndoiu, Pavel, *Folclor literar românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991.

Propp, V.I., *Morfologia basmului*, Editura Univers, București, 1978.

Propp, V.I., *Rădăcinile istorice ale basmului fantastic*, Editura Univers, București, 1973.

Taloș, Ion, *Meșterul Manole*, Editura Minerva, București, 1973.

Ursache, Petru, *Eseuri etnologice*, București, 1986.

Ursache, Petru, *Etnoestetica*, Institutul European, Iași, 1999.

Văduva, Ofelia, *Pași spre sacru. Din etnologia alimentației românești*, Editura Etnologică, București, 2011.

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: nașterea.	2	Conversația Problematizarea	Pentru temele 2, 3, 4, 7, 8, studenții sunt implicați în identificarea unor situații reale, care vor fi discutate în cadrul seminarelor, pe baza unor sarcini de lucru. Pe lângă sursele livreseți, utilizate pentru pregătirea fiecărei teme, pentru referat, portofoliu, studenții vor culege informații, având ca model fișa informatorului și fișa faptului folcloric (acestea aflându-se la sfârșitul cursului, în Anexe). Seminarul nr. 8 va începe cu vizionarea unui documentar realizat la muzeul din Vatra Moldoviței.
2. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: ritul nupțial – în spațiul românesc și alte spații culturale (Italia, Spania, Ucraina, Grecia)	2	Conversația Lucrul în echipă	
3. Obiceiuri asociate momentelor de trecere: ritul funerar – în spațiul românesc și alte spații culturale (Italia, Spania, Ucraina, Grecia)	2	Discuții și dezbateri	
4. Etnopsihologia poporului român- mitul mioritic.	2	Prezentări PPT	
5. Etnopsihologia poporului român – mitul jertfei pentru creație.	2	Problematizarea Analiză textuală	
6. Ritualuri și credințe asociate sărbătorilor de iarnă.	2	Lucrul în echipă Discuții și dezbateri	
7. Legende ale poporului român.	2	Prezentări PPT Problematizarea Conversația Analiză pe text Conversația Problematizarea Conversația Problematizarea Analiza textuală	
Bibliografie Caraman, Petru, <i>Literatură populară</i> , CAF, Iași, 1987. Eretescu, Constantin, <i>Folclorul literar al românilor.O privire contemporană</i> , Editura Compania, București, 2004. Marian, Simion Florea, <i>Sărbătorile la români</i> , Editura Fundației Culturale Române, București, 1994. Pamfile, Tudor, <i>Mitologie românească</i> , Editura All, 1997. Costin, Claudia, <i>Folclor literar românesc</i> . Editura Universitas XXI, Iasi, 2007			

3. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- **Conținutul disciplinei este în acord cu discipline similare care se predau șa universitățile prestigioase din spațiul românesc.**
- Prin tematicile pe care le dezvoltă la orele de curs și de seminar, disciplina *Etnologie și folclor* pregătește tineri cunoscători ai faptelor de etnografie și de folclor literar din spațiul românesc, dar și din cel european, capabili să desfășoare activitate de cercetare pe teren și să ordoneze materialul cules, astfel încât la finalizarea studiilor să poată fi angajați la muzee etnografice, centre culturale sau instituții de profil. De asemenea, prin competențele dobândite, absolvenții vor putea participa cu succes la concursuri pe posturi de cercetare, pentru admiterea la doctorat sau pe posturi din învățământul universitar.

4. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	-însușirea principalelor noțiuni de etnografie și folclor (cultură populară, trăsături specifice ale basmului, snoavei, legendei, ritualuri specifice ale obiceiurilor calendaristice: Călușarii și Junii Brașovului); (CP2, CP4, CT2) -capacitatea de sinteză și de analiză (CP1, CP6, CT3); -capacitatea de a utiliza un limbaj de specialitate (de ex., informator, performer, popular, anonim, sincretism); (CP1, CP6)	Examen oral (examinarea se va desfășura pe grupe de câte 4 – 5 studenți care vor prezenta o temă propusă de examinatori, din materia de la curs sau de la seminar)	50%
Seminar	- cunoștințe certe și profund argumentate (CP”, CP4); - exemple analizate, comentate (exemple de obiceiuri calendaristice, comentariul unui basm, comentarea motivelor și a simbolurilor din baladele <i>Miorița</i> și <i>Meșterul Manole</i>); (CP6) - mod personal de abordare și interpretare a faptelor de folclor (CP4, CP6)	Referat individual (acesta va avea ca temă comentariul unui basm dintr-un corpus de 5 texte stabilite și prezentate la început de semestru de către titularul activităților de seminar sau al secvențelor ritualice din cadrul unui obicei familial sau al unui obicei calendaristic specific Bucovinei sau zonei din care provine studentul.)	50%
Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - însușirea principalelor noțiuni de etnografie și folclor românesc; - cunoștințe certe și argumentate (cunoașterea trăsăturilor specifice ale basmului fantastic./cunoașterea miturilor care stau la baza baladelor <i>Meșterul Manole</i> și <i>Miorița</i>); - exemple analizate, comentate (exemple de obiceiuri calendaristice, comentarea unui basm fantastic sau comentarea motivelor din balada <i>Meșterul Manole</i> sau comentarea motivelor din balada <i>Miorița</i>) 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
16.09. 2022		

--	--	--

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2022	

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
26.09.2022	